

POSUDEK
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta : Bc. Martin Bezděk
Název práce : Současné problémy náhradní péče a situace českých dětí a jejich práv
Vedoucí diplomové práce : JUDr. Miroslava Kejřová, CSc.

V posuzované diplomové práci autor navázal na téma své bakalářské práce, která se zabývala problematikou vstupu dětí z institucionální náhradní péče do samostatného života. Diplomová práce pak reaguje na současný trend v sociální politice našeho státu - a to snahu o odstranění institucionální péče jako naprosto nevyhovující pro rozvoj a socializaci dítěte a její nahrazení individuální náhradní péčí, především pěstounskou. Je pokusem vyvolat diskusi a vznášet dotazy a připomínky k hlubšímu zamyšlení nad problematikou. Jedná se tudíž o téma společensky aktuální a velice citlivé, navíc výsostně sociálně pedagogické.

Teoretická východiska práce a pojmový aparát autor zvládl na odpovídající úrovni. Opírá se o dostatečně široké bibliografické zdroje, s ohledem na zpracovávané téma především našich autorů a o českou legislativu včetně mezinárodních smluv, které ČR zavazují. Adekvátní obsahu jsou i použité metody, především pak metoda deskriptivní, analýzy, výkladu právních norem a metoda srovnávací.

Zaměření obsahu odpovídá i přehledná a logická osnova, jejíž jednotlivé části na sebe logicky navazují. V teoretické části autor postupuje od vymezení podmínek pro zdravý vývoj dítěte přes rozbor systému náhradní rodinné péče v českém právu až ke srovnání pěstounské a institucionální péče. Zabývá se rovněž problematikou porušování práv dětí.

V praktické části pak analyzuje a srovnává dva největší reprezentativní celostátní dlouhodobé výzkumy zabývající se osobnostním profilem a zvláštnostmi dětí z dětských domovů oproti dětem z běžné populace. Závěry výzkumu pak opatřuje vlastními komentáři..

Rozsahem práce poněkud přesahuje normu. Mám za to, že především teoretická část by mohla být zpracována stručněji a úsporněji, a to ve prospěch části praktické. Po formální stránce práce v podstatě odpovídá požadavkům normy. V jazykové a stylistické úpravě se vyskytují některé nedostatky, překlepy a chyby - např. nesprávně uváděné jméno autora monografie aj.

Cíle práce - kterým bylo shrnutí a posouzení dostupných informací o zkoumané problematice (tj. systému náhradní rodinné výchovy) a pokus o zhodnocení, zda institucionální náhradní péče je pro děti skutečně natolik nevýhodná, aby odůvodňovala současnou snahu úplně ji zrušit a nahradit jí péčí pěstounskou - se autorovi podařilo splnit.

Neprováděl vlastní výzkumné šetření, které by vzhledem k rozsáhlosti a složitosti problematiky nemohlo přinést relevantní výsledky a bylo by tudíž samoučelné. Analýzou a srovnáváním předmětných výzkumů se mu nicméně podařilo nastolit řadu vážných otázek v souvislosti s chystanými a již prováděnými reformami v sociální oblasti. Např. Můžeme ze skutečnosti, že mladí lidé z institucionální výchovy páchají častěji trestnou činnost než běžná populace vyvodit jednostranný závěr, že je to důsledek této výchovy? Není zásadnější problém v nevyhovujícím rodinném prostředí, ze kterého bylo dítě odebráno nebo v nedostatečné následné péči o mladé lidi opouštějící dětské domovy? Je možné a reálné zrušit všechny dětské domovy v poměrně krátkém časovém horizontu?

V tom spatřuji nejpodstatnější přínos práce, poukázání na nesprávnost jednostranného přístupu v této složité a citlivé sociální oblasti. Zaměření práce tudíž je, jak jsem už konstatovala výše, esenciálně sociálně pedagogické.

Závěr:

Práce je, až na některé výše zmíněné nedostatky, kvalitní po stránce obsahové i formální. Mohla by být i podnětným příspěvkem k diskusím o probíhající reformě sociální politiky.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm : B – velmi dobře

V Brně dne 25. dubna 2012

JUDr. Miroslava Kejdová, CSc.